

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

LUME XXV. — LETO XXV.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), AUGUST 19, 1942.

ŠTEVILKA (NUMBER) 194

GROMNE IZUGBE TEKOM TREH MESECEV BOJEV V RUSIJI

si so potisnili Nemce nazaj pred Stalingradom, kjer so zavzeli več milij ozemlja.

SKA OFENZIVA SEVERNO OD LJENINGRADA

MOSKVA, sredi, 19. avgusta. — Sovjetski polnočni komunikacijski odsek pred Stalingradom, dočim so Nemci umakniti, dočim so v drugem odseku zabili zagozo med obema stranema.

Ogromne izgube na obeh straneh

Kako srditi in krvavi boji se vrše zdaj na ruski fronti, je razvidno iz ruskega komunikacijskega, ki naznanja, da znašajo nemške izgube tekom treh mesecev, in sicer do 15. avgusta, 1.250.000 mož, med katerimi je bilo 480.000 ubitih. Poleg tega so Nemci zelo izčrpani moč svojega vojaštva na zapadu, odkoder so pozvali v Rusijo mnogo rezerv. Tekom tega časa, to je od 15. maja do 15. avgusta, pa so izgubili Rusi 606.000 na mrtvih, ranjenih in ujetih.

Boji pri Pjatigorsku

bojski komunikacijski naznanja, ki so pri Pjatigorsku, 15. avgusta, dočim so Nemci umakniti, dočim so v drugem odseku zabili zagozo med obema stranema.

Prelozaj pri Stalingradu

Prelozaj pri Stalingradu, dočim so Nemci umakniti, dočim so v drugem odseku zabili zagozo med obema stranema.

RELJANJE SLOVENSKE TALCEV; VELIKE INTERNACIJE SLOVENCEV

31. marca je bilo ustreljenih v Begunjah nadaljnjih 29 nedolžnih slovenskih talcev. — Priprave za zimsko vojskovanje.

ITALIJANSKA SUROVOST

LONDON, 15. avgusta (UP). — Britanska agentura Reuters naznanja, da so Lahi popolnoma uničili v Ravnin in z lepaki ukrep, v katerem groze z ognjenimi bombami, ki jih bodo izstrelili pod streho žene, otroke in stare iz porušenega kraja.

Seja Progresivnih Slovencev

Nocoj ob 7:30 uri se vrši redna seja krožka št. 2 Progresivnih Slovencev v dvorani št. 1 Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Članice se opozarja, da se je v polnem številu udeležiti.

Hči častnika ubila svojega zaročenca

DOUGLAS, Arizona, 18. avgusta. — Tukaj so danes obdržali pogreb, kjer mora ostati pod zemljo 21 let stara hčer neke ameriškega častnika, ki je ubila svojega zaročenca, ki je bil član kapetana Carra, kateri se je v soboto sprla z dekletom, ki je prinesel v sodno

Bethlehem družba podpisala pogodbo z jeklarji

To je prva kolektivna pogodba, ki jo je podpisala ta družba, ki zaposluje nad 80.000 delavcev.

PITTSBURGH, 18. avgusta.

Bethlehem Steel korporacija, velika neodvisna jeklarska kompanija, ki zaposluje nad 80.000 delavcev, je podpisala zdaj svojo prvo kolektivno pogodbo s C. I. O. United Steel Workers unijo, kakor naznanja Philip Murray, predsednik unije jeklarjev.

STALIN JE DOBRE VOLJE

MOSKVA, 18. avgusta. — Pri večerji, katero je priredil Stalin v Kremlju na čast angleškemu premierju Churchillju, je bil Stalin izredno dobre volje ter je dovtipe kar iz rokava iztrgal.

COMMANDOS NAPADLI FRANCIJO

LONDON, sredi, 19. avgusta. — Angleški Commandos so izvedli danes napad na Dieppe okraj v zasedeni Franciji. Buletin angleškega glavnega stana, ki naznanja o tem napadu, poroča, da se operacije še vedno razvijajo.

KOMEDIJE V ZAGREBU

"Neues Wiener Tagblatt" poroča: Dne 17. junija je bila v veliki dvorani "radničke komore" v Zagrebu velika svečanost v proslavo odhoda stotisočnega hrvatskega delavstva v Nemčijo.

Bolezen

V St. Alexis bolnišnici se nahaja Mrs. Paulina Opalič, stanujoča na 16012 Arcade Ave. Prijateljice jo lahko obiščejo od 2. do 4. ure popoldne in od 7. do 8. ure zvečer. Želimo ji skorajšnje okrevanje!

Zaroka

Preteklo soboto sta se zaročila John Vatovec ml., sin družine Mr. in Mrs. John Vatovec, 10801 Prince Ave., in Miss Antonia Tekaučič, hčerka Mr. in Mrs. Vincent Tekaučič, 7828 Union Ave. Cestitamo!

Pokoli in pustošenja

Radi tega, ker so bili ubiti trije italijanski oficirji, so Italijani v okolici Murske Bistrice ustrelili 75 slovenskih kmetov ter popolnoma uničili 7 vasi.

V indijskih izgre-dih je bilo dvoje nadaljnjih žrtev

Sicer pa so se izgreli in nemiri polegli in se ne morejo primerjati izgre-dom preteklega tedna.

BOMBAJ, 18. avgusta.

Iz nekaterih indijskih mest poročajo o posameznih izgrelih in o dveh nadaljnjih smrtnih žrtvah, sicer pa ni nobenih večjih izgre-dov več.

V Kumbhakonamu, 175 milij

južno od Madrasa, je množica napadla s kamenjem oblasti, ki so prišle, da jo razprše. Pri tem je bil ranjen magistratni uradnik in superintendent policije. Ko ni vihtenje krepel ničesar izdalo, je pričela policija streljati, pri čemer je enega izgre-dnika ubila, štiri pa ranila.

V Bangaloru, glavnem mestu

Mysore province, je bila ena oseba ubita in 38 ranjenih, ko je množica v prizadevanju, da bi zažgala pošto postopje, napadla policijo.

V Kalkuti pa so demonstran-

ti zažgali en voz poulične železnice.

TOBAČNA TOVARNA POGORELA

Basler Nachrichten poročajo iz Budimpešte: Tobakna tovarna v Mostarju je postala žrtev požara, ki je popolnoma uničil njena skladišča. Pogorelo je 250 ton tobaka. Nemškim in laškim vojakom je uspelo da rešijo 110 ton tobaka.

AMERIŠKI BOMBNIKI V EGIPTU

KAIRO, 18. avgusta. — Ameriški srednje težki bombniki so se združili z ameriškimi težkimi bombniki in bojnimi letali ter podvezli polet in napad na važno bazo osišča — Matruh.

IMENOVANJE NOVIH ŠKOFOV

Iz Zagreba sporočajo: Papež je imenoval škofove v onih škofijah, ki so bile na Hrvatskem do sedaj nezasedene: škof Csule je imenovan v Mostaru in škof Janko Simral v Križevcih.

Obešenega so našli

V njegovi sobi na 735 Hamilton Ave., so našli obešenega 45 let starega Michaela Krisana, pomivalca posode v nekem restavrantu. Sosedje pravijo, da je pretekli teden silno pil.

Pogreb

Pogreb Karoline Kaušek se bo vršil jutri zjutraj ob 9. uri v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd., iz hiše žalosti na 18526 Underwood Ave.

Mornar na dopustu

Na devet-dnevni dopust je prišel iz Great Lakes, Ill. mornar Frank Benda, zet Mr. in Mrs. John Barkovich, 20270 Tracy Ave. Njegovi starši Mr. in Mrs. Frank Benda žive v Collinwoodu. Ko se povrne z dopusta, bo pričel s šolo.

Izredna seja

Člane društva Cvetoči Noble, št. 450 S. N. P. J. se opozarja, da se nocoj vrši izredna seja na domu tajnice, 977 E. 239 St., radi umrlega brata Petra Yana, da se uredi vse potrebno za pogreb.

Pozdravi

Iz Chicaga pošiljata pozdrave dr. I. M. Cok in njegova hčerka gdč. Marica.

Italijani ustanovljajo legijo svobodne Italije

V Montevideu je bila pravkar končana tri dni trajajoča konferenca voditeljev tega novega pokreta.

MONTEVIDEO, Urugvaj, 17.

avgusta. — Tukaj je bila sredi končana tri dni trajajoča konvencija voditeljev Pokreta za svobodo Italije. Voditelji so ob tej priliki izjavili, da bodo organizirali Legijo svobodne Italije, ki bo izvežbana v Zedinjenih državah. Vojaštvo te legije bo oboroženo z orožjem, ki ga bo dobilo od ameriške vlade in z onim, ki bo kupljeno s prostovoljnimi prispevki.

Legiji bo poveljeval Rodolfo

Pacciardi, ki je poveljeval v lojalistični španski armadi Garibaldijevi legiji, ki se je borila proti Francovim fašistom. Ta legija se bo borila, kjer koli bo potrebno.

Voditelji pravijo, da so se

pričeli dobrovolci že priglašati za vstop v legijo.

TRUPLO BELE ŽENSKE

Zamorec in policist sta drug drugega ubila. — Zamorec je bil znan zvodnik, njegova žrtev pa prostitutka.

ZADEVA SE JE ODIGRALA SNOČI V ELYRIJI

Snoči so našli v Elyriji v tričen spoj. Zamorec ni hotel izročiti ključa policistu, temveč je segel v avtomobil ter potegnil iz njega 45-kalibrski revolver, s katerim je pričel streljati na policista. Tedaj pa je tudi policist Taft potegnil svoj samokres ter ustrelil šestkrat na zamorca, katerega je s tremi krogli zadell v srce. Zamorec je na mestu izdihnil, dočim je policist Taft poldrugo uro nato podlegel ranam, ki jih je dobil v ledja in želodec.

Zamorec notoričen zvodnik in

zločinec

Kakor rečeno, je bil zamorec

Spuriel znan kot notoričen zvodnik in zločinec, ki bi se bil moral v petek javiti na sodišču zaradi svojih nečednih poslov. Ko so na policijski postaji preiskali njegov avtomobil, so našli v avtomobilu shrambi nago truplo 22 let stare mladenke McConnell, ki je ležalo vrhu kupa opranih in zlikanih moških srajc. Deklina je bila znana, in že večkrat kaznovana prostitutka. Dalje je bilo v shrambi osmestdeset škaflet ženskih nogavic, v vsaki škaflet trije pari, štirje kvarti žganja in škaflet z drobižem, katerega je bilo za približno 30 do 40 dolarjev. Pri mrtvem zamorcu pa so našli \$1,811 v gotovini.

Zamorecova žena je belka

Njegova žena, ki je tudi belka, je izjavila, da ni videla svojega moža Spuriela že dva meseca in da je baš nameravala pričeti s postopanjem, da se loči njen zakon.

Ubiti policist Taft je bil star

29 let, je oženjen in oče enega otroka.

V AVTU ZAMORCA SO NAŠLI GOLO TRUPLO BELE ŽENSKE

Zamorec in policist sta drug drugega ubila. — Zamorec je bil znan zvodnik, njegova žrtev pa prostitutka.

ZADEVA SE JE ODIGRALA SNOČI V ELYRIJI

Snoči so našli v Elyriji v tričen spoj. Zamorec ni hotel izročiti ključa policistu, temveč je segel v avtomobil ter potegnil iz njega 45-kalibrski revolver, s katerim je pričel streljati na policista. Tedaj pa je tudi policist Taft potegnil svoj samokres ter ustrelil šestkrat na zamorca, katerega je s tremi krogli zadell v srce. Zamorec je na mestu izdihnil, dočim je policist Taft poldrugo uro nato podlegel ranam, ki jih je dobil v ledja in želodec.

Zamorec notoričen zvodnik in

zločinec

Kakor rečeno, je bil zamorec

Spuriel znan kot notoričen zvodnik in zločinec, ki bi se bil moral v petek javiti na sodišču zaradi svojih nečednih poslov. Ko so na policijski postaji preiskali njegov avtomobil, so našli v avtomobilu shrambi nago truplo 22 let stare mladenke McConnell, ki je ležalo vrhu kupa opranih in zlikanih moških srajc. Deklina je bila znana, in že večkrat kaznovana prostitutka. Dalje je bilo v shrambi osmestdeset škaflet ženskih nogavic, v vsaki škaflet trije pari, štirje kvarti žganja in škaflet z drobižem, katerega je bilo za približno 30 do 40 dolarjev. Pri mrtvem zamorcu pa so našli \$1,811 v gotovini.

Zamorecova žena je belka

Njegova žena, ki je tudi belka, je izjavila, da ni videla svojega moža Spuriela že dva meseca in da je baš nameravala pričeti s postopanjem, da se loči njen zakon.

Ubiti policist Taft je bil star

29 let, je oženjen in oče enega otroka.

General Alexander, junak iz Dunkirka,

je novi poveljnik angleških čet v Afriki

General Alexander je bil med zadnjimi angleškimi voja-

ki, ki so se umaknili iz dunkirkega pekla. — General je znan po svoji agresivnosti in volji do napadov.

LONDON 18. avgusta.

— An-je še kje kak Anglež, ki se želi rešiti?"

Kakor rečeno, je general A-

lexander zagovornik ofenzivnih napadov in pravi: "Mi se ne smemo zadovoljiti s sedenjem za utrdami, temveč moramo preiti v napad."

Nov grob

V torek popoldne je preminil v Nottingham bolnišnici Peter Yan, star 50 let, stanujoč na 896 E. 237 St., Euclid, Ohio, kjer je živel zadnjih 25 let. Tukaj zapušača žalujočo soprogo Mary, rojeno Cimmerman, in dva sinova, Petra, ml., ki je pri mornarjih v S. Richmond, Va. in Filipa. Rojen je bil na Poljskem, kjer zapušača dva brata in dve sestre ter več sorodnikov. Tukaj je bival 29 let ter je bil zadnjih 14 let zaposlen pri New York Central železnici. Bil je član društva Cvetoči Noble št. 450 S. N. P. J. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob 8:15 uri iz Jos. Žele in sinovi pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Kristine in nato na Calvary pokopališče. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostali pa naša sožalje!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto)\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto)\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto)\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

VOJNI POLOŽAJ RUSIJE

Ze nekaj tednov prihajajo iz Rusije, zlasti s Kavkaza vesti, ki so — pa naj jih gledamo s kakršnega koli stališča — nepopolne. Rusija je izgubila v zadnjih bojih ogromne komplekse ekonomsko in vojaško važnih središč in umikanje rdeče armade je še vedno v kritičnem procesu. Toda moti se vsak, ki misli, da znači ta kriza ruski poraz. Mi ne govorimo niti ne moremo govoriti kot vojaški strokovnjaki, toda enostavna presoja položaja nam izpričuje, da bo ta vojna trajala, dokler bo obstajala ruska armada, to dejstvo pa zopet dokazuje, da mora biti prej konec nemške, kakor pa ruske armade. Pri ruskih izgubah je treba jemati v prvi vrsti v obzir, da je sovjetska armada doslej nezlomljena, da so njene rezerve v primeri z nemškimi neizčrpne ter da bo še prej kot nastopi zopet prihodnja zima, ruska armada povrnila nacistom vse udarce, ki so tekom poletnih mesecev prisilili Ruse k umikanju.

Vse kaže, da bo napredovanje nemških oklopnih divizij trajalo samo še nekoliko tednov, nakar bodo pričele nove ruske rezerve, ki se sedaj pripravljajo v zaledju, igrati svojo veliko vlogo. V tej vlogi bo zima njihov glavni zaveznik, izčrpavanje nacističnega vojnega stroja pa bo njihova glavna naloga.

Po mnenju vojni strokovnjakov tukaj kakor tudi v Evropi, bi bila, če bi se zdaj odprlo drugo fronto, ta vojna končana še letos ali najkasneje spomladi ali v poletju leta 1943. Zakaj ni bila še odprta druga fronta, ne vemo, ker je to vojna tajna, o kateri povprečen človek nima pojma, vendar pa je vsakemu znano, da je ta zamuda stala že ogromno ceno ne samo na blagu in vojnem materialu, temveč tudi na človeških žrtvah, da molčimo o ogromnem in neznosnem bremenu, ki je padlo na ramena sovjetske vojske in ruskega naroda, kateremu bo šla koncem konca največja zasluga za zlom Hitlerjeve vojne mašine. Kljub temu, da nismo nikoli vojaški strokovnjaki, vendar pričakujemo, da bo zadala hitlerizmu smrtni udarec Sovjetska Rusija.

Ne samo sila ruske vojske, temveč tudi sila ruske industrije in surovin, potrebnih za to industrijo, je dobesedno neizčrpna. Uspeh treh ruskih petletk je tista podlaga, ki omogočuje danes Rusiji njeno borbo, in Hitler odnosa njegova armada more uničiti v Rusiji marsikaj, toda nikoli te podlage.

Industrijska proizvodnja, ki je potrebna za nadaljevanje borbe, je dobro zaščitena onkraj uralskih gora, in idealizem in morala ruskega naroda ter njegova vera v pravičnost svoje borbe, vse to, je tako trdno, da tega prepričanja ne more zrušiti noben vojni stroj. Poleg tega pa prihaja v Sovjetsko Rusijo vedno več vojnih zalog iz Amerike in Anglije in prav tako ni brez nade izgled na drugo fronto, čeprav slednja še ne obstoja. Vse to nam dokazuje, da današnja kriza, četudi je resna, ne opravičuje nobene bojazni glede končnega izida te vojne.

Poleg tega pa je tudi popolnoma mogoče, da so umiki ruskih armad čisto strateškega pomena, to je pomena, ki predvideva čim daljšo raztegnitev nemških bojnih črt v smeri, da se jih s čim manjšimi žrtvami zlomi, ko napoči za to strateško ugoden čas. Toda tudi to so vojne tajne, o katerih je težko razpravljati, še težje pa delati gotove zaključke. Toda jesen in zima nista več daleč in takrat bomo videli, kam vodijo današnji dogodki.

Naloga ameriškega ljudstva in vseh prijateljev zavezniških narodov je danes v tem, da se jemlje v obzir vse okoliščine in potrpežljivo počaka odločnih in odločnih korakov, ki so na vidiku, kar dokazuje zlasti obisk angleškega premierja Churchilla pri sovjetskem premierju Stalinu v Moskvi. Ta naša potrpežljivost naj temelji na dejstvu, da ogromna proizvodnja Amerike vseh vojnih potrebščin ni zaman, nego da bo ta proizvodnja s sovjetsko in zavezniško armado vred igrala še silno važno in odločilno vlogo pri uničenju fašizma.

NAJNOVEJŠE ADAMIČEVO DELO

Te dni smo prejeli v pregled in oceno najnovejše delo pisatelja Louisa Adamiča "What's Your Name?" Knjiga, ki obsega 247 strani, je — v kolikor smo ob kratkem in površnem pregledu ugotovili — zelo zanimiva in jo bomo temeljiteje ocenili, čim jo prečitamo.

Damir Feigel:

Površnik

Luni je bilo dolgčas. Svojo dolžnost je opravljala melanholično, ker zanimive noči, zabave in vesele ure so minile tudi nje.

Tempi passati! Spomladi jo je opeval petošolec v najkrajših daktilih, da se je kar vidno debelila same zemeljske hvalje, poleti se je divila zaljubljenemu parčku, smejala, ko je opazila, da so moleli neprenehoma pafec, kazalec in sredinec njegove desnice proti nebu, vztrepetala, ko se ga je ona ovila tako ljubko okrog vratu; v jesenskem času, se je muzala marsikateremu zemljanu, ki jo je videl novega vina poln v dveh, treh neizpremenjenih izdajah na nebu, dokler mu ni zaplenil nočni čuvaj tega užitka ter ga vrgel v uredniški koš policijskih paragrafov — toda sedaj je zima. Sneg je uničil daktilični plamen mlademu pesniku, mraz je prepodil parček v gorke sobo in še gorkeje objeme in burja je zaman iskala nestanovitnosti v nogah, da bi se nekoliko zabavala z dvonožci po jarkih, ložah in grmih. Vse mrtvo, vse mrtvo!

Ne, ne. Kdo je oseba, ki je pravkar zapustila kavarno? — Trezno hoče hoditi, toda noge se ji opletajo, kar je luna koj opazila. Ker ji je bilo dolgčas, je nadaljevala svoje opazovanje: "Gospod je, mnogo ga je izpil in dobra pijača je bila ker ima uklenjene vinske duhove, ki mu silijo iz glave, v visoki črni ječi. Celo imeniten gospod je, prav k meni prihaja dim iz vrstne importiranke. Pred svojo hišo, hišo je, odpira, ključ ima, no sedaj vem tudi, da ni poročen. Izginil je, odpira okna, vroče mu je, znoj mu teče s čela, briše se, vinski duhovi najbrže se niso zapustili njegove lobanje, dobro bi bilo, ako bi malo potrkala na njegovo glavo in opozorila duhove na odhod."

Tako je luna govorila, spustila se na zemljo, stopila v ulico, šla v drugo nadstropje, odprla vrata, napravila prepih, ki je ugasil luč, trkala Egona Miliča in se zopet vzdignila skozi okno v svoje višave. "Gledal sem. Na čisti papir je narisala spretna roka požrtvovalnega prijatelja sobo, luč, mizo, pri njej Egona, za njim pa razmršenega, razcapanega moža divjega pogleda, s površnikom v levici, med tem ko je vihtela desnica veliko gorjako, nad glavo ničesar slutečega siromaka. Pod sliko pa je napisal risar: "Roparski napad v — skici ulici. Po škici, narisani v sobi sami, kjer se je vršil napad."

"Zdaj grem v uredništvo 'Extrablatta', dobim za sliko šest kron, naznanim potem svojo zadevo policiji, ti pa le ostani v postelji, kajti brez površnika se gotovo prehladiš v tem mrazu." Prijatelj se je poslovil pri durih, jaz na oknu in oropani Egon je ostal sam. "To je moj dogodljaj. Jutri, Velicanstvo, ti pa povem nadaljevanje." Milostno je odslovilo solnce svojo družino in se zakopalo v mehke blazine temnozelenega baržunastega morja k počitku. Drugo jutro je prišel buditi svojega gospodarja sam lakaj, ki ni zatislal očesa vso noč in željno pričakoval jutra, da poseti zopet Egona. V ljutem in dolgotrajnem boju s sovražno megljo je premagal radovedni žarek zadnje zapreke in že je bil v sobi, ki jo je pravkar zapuščal mož s sabljo na levi in s srebrnim kifeličkom pod brado. "Pozdravljam, gospod policijski nadzornik," je rekel Egon,

ki je ležal v postelji in po odhodu tega gospoda jezno zrl v strop.

"Površnika ni, joj, meni v tej hudi zimi! Vrh vsega ga moram še plačati."

"Tik—tik!"

"Naprej!"

"Vidiš, dragi Egon, tu sem ti prinesel današnje številko 'Extrablatta' le poglej mojo sliko. Ani niso dobro zadet? In besedilo šele, kar beri. Ha, kaj ne, zona te spreletava, skoraj sem pisal prestrašeno o tem napadu. Celo mnenje tvojega zdravnika sem vtaknil v ta podpis. Še par dni moraš ležati, da se ti zaceli rana, ki ti jo je vsekal v glavo neznan tat. Vsa policija je na nogah. Na, tu je pa honorar za sliko in za popis! Pomisli, deset kron so mi dali."

"Tik—tik..."

"Naprej."

"Klanjam se, klanjam se, gospod Milič. Oprostite, da vaju blagorodna gospoda, nadlegujem ob tako neprimernem času. Včeraj svo vas čakali, gospod Milič, v kavarni, kjer sem jaz marker, da bi vam izročili površnik, ki ste ga pred dvema dnevi blagovolili pozabiti na obešalu. Gospodar mi je pa ukazal in rekel: 'Zan, nesi površnik preblagorodnemu gospodu Miliču, sporoči mu, da ga najvjudneje pozdravlja jaz in uga sni soproga in vprašaj ga po cenjenem zdravju.' — Klanjam se, gospoda! Sluga ponižen! Oprostite. Dober dan in dober tek!"

"Na, Zan, to imaš pa za svoj trud," in Egon mu je stisnil v roke polovico 'Extrablattovega' honorarja.

Ha, ha, bučen smeh je sledil odhodu markerja Zana.

"Vendar ne razumem še vsega, dragi Egon, saj si sam trdil, da so se vrata odprla, da je ugasnila luč in da te je nekaj udarilo po glavi."

"Evo! rešitev uganke! Da nisem šel trezen iz kavarne, pričajo dejstva. Površnik sem pozabil, šel brez njega v najhujšem mrazu domov, kjer sem vrata najbrže samo priprl in ko sem odprl okno, jih je moral odpreti preprih, ki je ugasnil luč. Mene je pa sama luna trkala, saj se še dobro spominjam njenega magičnega svita. To klasično sliko si pa hočem obdržati v trajen spomin na svojo globoko rano v glavi."

"Čas je prišel in žarek je moral zapustiti prijazno sobo in vesela prijatelja. Vse je natančno povedal kraljevemu solncu, ki se je tako gladko smehljalo, da so pokukali celo trobentice in zvoncek skozi snežno odejo v solnčne višave.

"No, takega lista kot je 'Extrablatt' pa nisem še videl pred sabo."

Mrak. Noč. Luna se izprehajala zopet po nebu in kako se čudi, ko sliži v tem mrzlem času odo na svojo lepoto in krasoto. Daleč doli pod njo leži namreč marker iz kavarne "Central" v jarku, prepeva in prepeva, saj je zapil danes denar, ki ga je zaslužil s tako lahkoto pri premilostljivem gospodu Miliču.

Hvaležno se približa luna in poljubi pomladansko entuzijastičnega in jesensko vinjenega Zana.

Bolje je biti majhen

Strokovnjak na polju telesne kulture Francis Miles trdi, da je odmerjeno manjšim ljudem daljše življenje kakor velikim. Miles pravi: Čim večji je človek, tem večji del celotne višine odpade na noge, majhni pa na sprotne dolg trup in kratke noge. Njihovi notranji organi imajo več prostora za svoj razvoj, kakor pri velikih ljudeh. Tudi mišice so pri ljudeh manjših postav bolj razvite kakor pri velikih. Tudi najbolj močni ljudje so srednje ali nizke postave. Ljudje visokih postav imajo pogosto okrogla ramena in udr prsni koš. Statistika bolnic dokazuje, da veliki ljudje lažje obole kakor majhni. Navadno tehtajo mnogo manj nego bi morali po svoji postavi. Visoki ljudje so zelo podvrženi želodčnim in živčnim boleznim.

Za idealno višino smatra Miles pri moških 175 cm, pri ženskah pa 162 cm. Rast človeka kontrolira drobna žleza blizu možganov. Če izloča ta žleza svojo snov v abnormalni množini, doseže človek nadpovprečno višino. Nad 195 cm visoki ljudje veljajo za orjake in dokazano je, da taki ljudje nikoli ne prežive srednje starosti. Abnormalna rast se da preprečiti z operacijo omenjene žleze. Ta operacija je pa zelo težka in malo je na svetu kirurgov, ki se je morejo lotiti.

Iz zasužnjene Jugoslavije

Beogradska Obnova javlja, da se je začela akcija čiščenja v oblasteh: Toplica, Velika Plana, Knjaževac in Soko-banja. Bande partizanov so tu izvršile mnogo zločinov, katerih žrtve so bili kmetje.

Hrvatski Narod javlja, da je Pavelić podpisal pravilnik hrvatske pravoslavne cerkve. Po tem pravilniku je ozemlje Hrvatske razdeljeno na eno mitropolijo in tri eparhije in to: zagrebska mitropolita s sedežem v Zagrebu, petrovačka eparhija s sedežem v Petrovcu, brodska eparhija s sedežem v Bosanskem Brodu, in sarajevska eparhija s sedežem v Sarajevu. Pravilnik ureja vse vprašanja odnosa med hrvatsko državo in pravoslavno cerkvijo. Skof Hermogen je imenovan za mitropolita zagrebskega mitropolita s sedežem v Zagrebu. Ustoličen je bil 7. junija.

Neues Wiener Tagblatt javlja: V okvirju splošne akcije za prosvetitev naroda, ki se vodi v Srbiji, organizirajo profesorji in učitelji po vaseh in mestih sestanke s stariši dijakov srednjih in osnovnih šol, ter jim pojasnjujejo smisel in cilje nove vzgoje.

ITALIJANI POŽIGAJO JUGOSLOVANSKE VASI

Londonski "Evening Standard" od 15. julija prinaša sledečo vest: "Po poročilih jugoslovanskih krogov v Londonu so pričeli Italijani požigati vasi in zapirati moško prebivalstvo. Žene in otroke pa odganjajo in odvažajo z namenom, da 'očistijo' Istro in reški okraj vsega slovenskega prebivalstva. Izvrševanje italijanizacije v oblasti Reke se je začelo z zapiranjem in internacijo meščanov.

V treh vaseh so Italijani Reuterjevih vestih 37 moških, od katerih so ustrelili na licu mesta ve hiše porušili. V vaseh so postrelili 12 moških, požgali 12 hiš.

V znak maščevanja treh laških častnikov, so Italijani postrelili, ki jih, popolnoma razrušili in odvedli v deportacijsko stalno prebivalstvo.

Italijanske izgube v Jugoslaviji

London, 12. avgusta — Laške izgube v Jugoslaviji so se vedno približevale, vseh laških izgub frontah.

Jugoslovanski London, 12. avgusta — Laške izgube v Jugoslaviji so se vedno približevale, vseh laških izgub frontah.

Posebno stroge ukrepe vpeljali tudi v zaščito govega goveda, ki sodelujejo v italijanski osvobodilni vojski. Italijani so v slovenski osvobodilni vojski pritožujejo, da izpustijo avtoriteto laške vlade želi.

Italijanski teror v Dalmaciji

London, 10. avgusta — gramsko poročilo, da se je začela akcija čiščenja v oblasteh: Toplica, Velika Plana, Knjaževac in Soko-banja. Bande partizanov so tu izvršile mnogo zločinov, katerih žrtve so bili kmetje.

Tudi v anektirani je položaj strašen. V zapor velike množice poslani v koncentracijska tiska.

Italijani so razrušili nje število kulturnih kov., med njimi tudi Grgur Ninski. Prebivalstvo maceje umira od glada, kih jedo ljudje pasje meso.

Italijanizacija Dalmacije se nadaljuje. Primorja se nadaljuje. V Splitu so ubili ja Gamulina.

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD
6502 ST. CLAIR AVE.
Automobil in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpoložljivost.
Mi smo vedno pripravljene za najboljšo postrežbo.
COLLINGSWOODSKI URAD:
452 East 152nd Street
Tel.: KENNEDY

Zakrajsek Furniture Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVE.
Tel: ENdicott

SODNIKOVI

JOS. STRITAR

Sv. Rok in njegova cerkva v Prilesju praznujeta danes svoj god. Sv. Roka dan je bil pač že nekoliko dni prej, ali obhaja se danes, v nedeljo. Cerkev ne more odločiti vsakemu svetniku posebej svojega posebnega zapovedanega praznika, kdaj bi potem ljudje delali? Manjših svetnikov spomin se obhaja prihodnjo nedeljo po pravem godu. Pobožnega brava prosimo blagovoljnega potrpljenja, ako ni to vse prav in spodobno razloženo. Pripovedovavcu je treba govoriti o tako raznovrstnih stvareh, da ne more biti v vseh strokovnjak; in tako dolgo je že, kar ni pisatelj te povesti videl sv. Roka v Prilesju!

A tega se pa še dobro spominja, kako lep, jasen dan je bil to nedeljo, ko je bil "shod" pri sv. Roku v Prilesju. Pravi shod! Shajali so se ljudje praznično oblečeni od vseh strani iz okoličaste častit svetnika, ki je vse leto pozabljen samotaril na prileškem griču. A danes je bil lahko zadovoljen s svojimi čestilci. Prej ta dan je bil cerkovnik, navadno pošten krojač, cerkveno pridno osnažil, pajčevine po kotih ji potrebil ter jo tudi olesal, kakor je vedel in znal.

Človeku ni moči natanko vedeti, kako je telčku, ki ga izpuste prvič na pašo, ko prestopijo prvič za svojo materjo okorni prag zatohlega hleva s svojimi neokretnimi nogami. A to je gotovo, da je vesel, kakor ni še nikoli bil, ko se nov svet odpira njegovim očem, ko poskuša prve poskoke, z repom kvišku, na prostem, zelenem pašniku. Vse mu je novo, vse ga zanima, veseli in ponosen je tudi, ker se zdaj tako pase kakor velika živina, četudi če ne zna tako spretno multiti zelene trave kakor drugi, kakor modra mati njegova! Če kaj misli, če se pozneje še spominja tega časa, zdi se mu gotovo ta dan silno imeniten, da najimenitnejši trenutek v življenju; v tem trenutku je takorekoč stopil prvič v življenje, postal je pravi ud vaške čede, in to ni kar si bodi!

Tako nekako se godi tudi otroku, ko ga vzemo prikratk v cerkev; tak imenitem trenutek v njegovem življenju je, ko stopa deček v prvih hlačicah z materjo ali očetom—dečku se pač bolj spodobi, da gre z očetom, deklici z materjo—prvič k maši. Silno ponosen je, modro se drži in stopa kar najširje more; s konca celo poskuša ustrezati očetovim korakom, kar ga pa hitro utruji; nazaj grede že dela svoje navadne korake.

Ako bi se morebiti kdo spotikal ob to nekoliko nenavadno, izvirno primero, želeli bi mu skoraj za kazen, da naj se spotak-

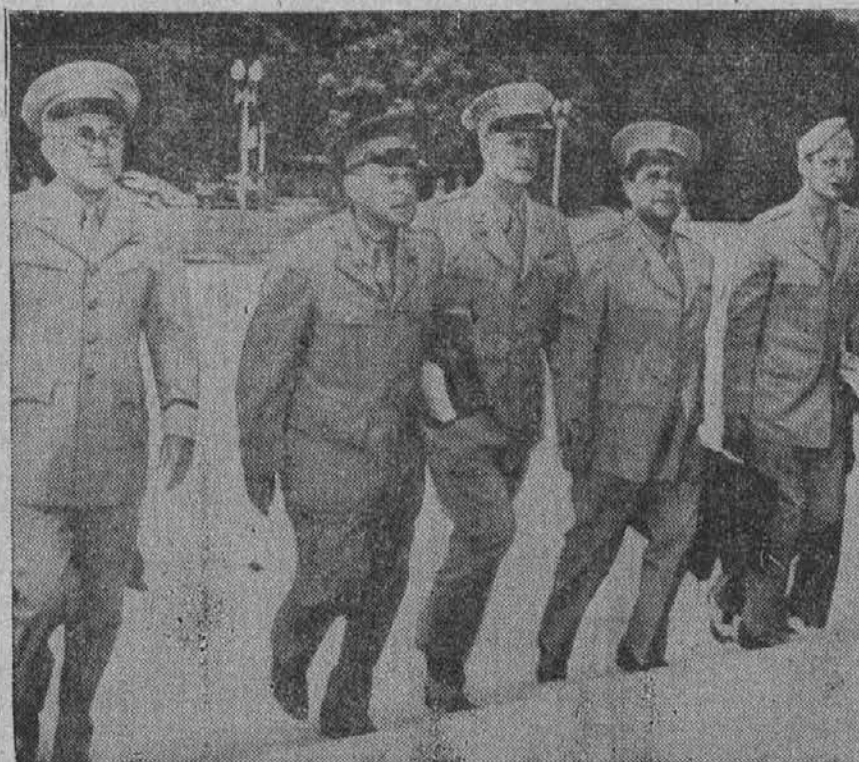
ne; če si malo nos pobije—samo prehudo ne!—tudi nič ne škodi, naj bode drugerkrti bolj previden in pameten! Po tej opazki se vrnimo k otrokom, ki gredo prvič k maši.

Naravno je, da se v vaseh, ki imajo nekoliko delj do župnijske cerkve, za to imenitno opravilo izvoli navadno dan, ko je shod v njih podružnici. Več dni, da, več tednov prej se začne pripravljati in poučevanje otrok, kako naj se vedo, da bode spodobno, Bogu in ljudem po volji. Mati zabičuje svojemu sinu, svoji hčerki, kako naj vedno roke "gori drži" in v oltar gleda, kaj delajo gospod. Bog ne daj ozirati se po cerkvi! Otrok posluša lepe materine nauke obeta in gotovo tudi sklepa v svojem nedolžnem srcu, da se bo ravnal po materinih besedah; ali če hočemo odkritosrčno govoriti, moramo reči, da včasih posluša, kakor pravijo, samo z enim ušesom; nehotoma mu misli uhaajo v stran, na posvetne stvari. Nove obleke se veseli, in "odpustki," kateri ga čakajo, mu rojijo kakor muhe po glavi.

Tako je povsod, tako je bilo tudi v Prilesju in v bližnjih vasi, spadajočih pod svetega Roka. Ali tukaj je bilo še nekaj posebnega, kar je silno mikalo mladi zarod. Matere so natančno pripovedovale in razlagale svojim otrokom vso zgodovino sv. Roka. Toda glavna oseba v povesti mladim poslušavcem ni bil sam svetnik, vse njih misli so se vrtile ob njegovem psičku, ki stoji, kakor pravijo, v velikem oltarju s kruhom v gobčku poleg svetnika in ga tako lepo gleda!

In res je bilo tako. Podobar samouk ga pač ni bil izdelal s tako posebno umestnostjo; nekako lesen je bil, seveda ker je bil iz lesa; malo okoren tudi, glava je imel nekoliko predebelo, zabuhlo, ali poznalo se je vendar, da je žival pasjega plemena, ne kaka mačka ali morebiti ris! Tudi kruhek je bil dobro narejen; videlo se je, da je iz bele moke; lepo rumenkast je bil, dobro pečen in čez sredo razrezan. Ne smemo se torej čuditi, da je mlada pobožnost, ves čas svoje radogledne oči strmeč upirala v ta proizvod krepkega, zdravega realizma!

Ta dan je bil Prileščanom najimenitnejši v letu. Svojega posebnega v pratki zaznamovanega sejma niso imeli, kakor so sednji tržani, ne za živino ne za blago; svetega Roka praznik jim je bil tudi za semanj dan. Veliki trgovci pač niso obiskovali tega sejma, a manjši prodajalci, ki nosijo svoje blago optiv od hiše do hiše, so imeli tu svo-

Na sliki je sedem ameriških visokih častnikov, ki so sodili nazijske saboterje, kateri so se izkrcali z nemških podmornic na ameriški obali. Može na levi so bili sodniki saboterjev, vojaka na desni nosita rekorde obtožencev.

je bivališče. Vsega je bilo na izbiro, česar si more želeli preprosto kmečko srce, moško, žensko in otroče: usnja, sukna, klobukov, blaga ženskim za krala, lepo pisanih rut, raznih dragocenosti, ki jih kupujejo mladeniči dekletom za "odpustke," prav po ceni; otroče oko se ni moglo nagledati raznovrstnih igrač, katere so bile tu razložene; vozovi, konji, noži, piščalke, vse se je dobivalo, samo da oče ali mati niso bili pretrdi; tudi za usta je bilo vsega dovolj.

Kdo bi pa tebe tu pozabil, ti pošteni in spoštovanji vredni zastopnik izvirno-domače, prave slovenske obrtnije, ti ne utrudni "nositelj"—ne morebiti kake "ideje"—a dobrega ilovega in lesenega blaga; ti pravi hišni prijatelj vsake slovenske poštene gospodinj!

Mnogo prepira je med vama, ti hvališ, ona graja, ti prigovarjaš, ona se brani; tako daleč sta si narazen, človek bi mislil, da nikdar ne prideta skupaj; a slednjič se vendar pogodita, kup je gotov in oba sta zadovoljna—na tihem. Največ pa je pri tem prepiru trpel ubogi lonec, za katerega sta se pogajala, zdaj si ga ti s sključenim kazalcem razbijal, da bi pokazal materi, kako je trden, kako lep glas ima; zdaj ga je zopet ona poskušala ravno tako, samo malo menj krepko. Dobro znamenje, da je izdelek tvoje umetne roke res dobro, trpežno blago!

Pozdravi te Bog, ti ponos kranjske dežele, pošteni Ribničan! Vse te pozna, vse se ti posmehuje; kdor utegne, te opo- naša, tebe in tvojo govorico; natvezajo in nakladajo ti vsakovrstne neumnosti; ti jih voljno

prenašaš s svojim suhim blagom po svetu; neumnega, smešnega se delaš sam, ljudem na veselje in kratek čas, da rajši kupujejo tvoje blago: lonce, sklede, latvice, čaše, lesene žlice, sita, rešeta in česar je še treba pri hiši. Malo pravih slovenskih rodoljubov, da niso v otročjih letih zajemali s tvojo žlico iz tvoje skleda! Bodi mi zdrav ti in tvoj zvesti tovariš, suhorebri konjiček. — Kdo ga ne pozna tega tvojega konjička? Lep res ni, ne mlad ne gladke kože, "da bi se muha na njem razčesnila"; ne boji, ne otročjega krika; zato pa je neutrujen, potrpežljiv, z malim zadovoljen kakor ti; tudi ti nisi mlad in lep, ne dobro rejen, a korenjak in poštenjak si od nog do glave!

Po božji službi, ki so jo mladi gospod iz trga opravljali z neko posebno slovesno dostojnostjo, začne se živo gibanje in kupčevanje na prostoru pod cerkvico, kjer je bil tudi Ribničan razložil svoje blago, konjiček pa se je pasel po travi. Mnogi se počasi razdeli v posamezne grupe. Znanke stikajo glave ter si tožijo svoje križe in težave; potem se razhajajo nakupovat. Može si tlačijo in prižigajo pipe; pogovarjajo se in modrujejo o vojski, o letini in davkih, o raznih občinskih zadevah; mladeniči ogledujejo in presojajo dekleta, ki stoje skonec ločene od njih; a sčasoma se ne kako samo naredi, da se sovržni stranki približata, združita in pomešata. Treba je samo, da eden, najpogumnejši začne, potem gre vse samo. A vse to se ne vrši, da bi ne bilo nekega reda. Razločiti je lahko, da sku-

paj stoje in se pomenkujejo po dva, mladenič z deklico; to je menda bilo od nekaj tako in bi tudi utegnili ostati tako. On izkuša zvedeti od nje, kaj bi rada, da naj ji kupi "za semenj," kar ni tako težko, kakor bi si morda kdo mislil. In potem gresta od prodajalca do prodajalca, dokler najdeta, česar ji-ma treba.

Deček se drži svojega očeta, ne da bi se bal, tako majhen ni. Tudi on ima svoje želje in potrebe, ali sam svoj še ni, da bi imel svojo mošnjo, kakor jo ima starši brat, ki si lahko kupi, kar hoče. Očeta je treba prositi, da se omeči in mu da nekaj drobiža, drugo si že sam oskrbi. Že se oglašajo posamezne piščalke in trobentice, tam ena, tam druga in tretja in čez malo časa se vname taka godba, da bi si človek mašil ušesa. Zdaj je še le pravi semenj.

Skoraj bi bili pozabili omeniti še neki poseben stan, brez katerega si človek ne more misliti pravega shoda. To so stvari božje, katere ne sejejo in ne žanjejo, a vendar se rede in živijo, časi bolje, gotovo pa bolj zlahka nego kmet gospodar, ki si prideljuje skopi živež s svojo družino v potu svojega obraza. Berači in beračice prihajajo na shod od daleč naokrog, svojo desetino pobirata. Privoščimo jim jo iz srca obilo in obrnimo se k imenitnejšim gostom.

Sodnik stoji tam pred cerkvenimi vrati s svojim Valentinom v pogovoru z duhovnim gospodom, katerega je bil vzel na voz. Sodnikovi so se bili pripeljali na dveh vozeh, gospodar, gospodinja in Valentin z duhovnikom na enem, vozil je Sodnik

Vojaki v belgijskem Kongu

Na sliki sta dva belgijska častnika v Belgiji Kongu, ki je dal zaveznikom za boj proti osišču 90. vojakov domačinov.

SAVE!
YOUR OLD PAPERS
CALL THE
SALVATION ARMY
HENDERSON 5357

Na drugem Matija, Ana, Andrejček in Zalka; za vznika sta bila zdaj Matija, zdaj Andrejček.

Poldne je odzvonilo. Na kosilo je bilo treba misliti, ali prav za prav na južino, kakor se pravi po kmetih. V srečnem Prilesju se je danes jelo "z veliko žlico." Po stari in recimo tudi lepi navadi je vabil vsak Prileščan svoje sorodnike in znanke, ki so bili prišli na shod, "v gostje." Tega so se ljudje tudi nadejali, vendar se je vsak bratnil in izgovarjal, človek bi bil mislil, da ne bode moči nikogar pregovoriti; ali slednjič so se vendar vsi omajali, tako da je imela vsaka hiša v Prilesju svoje goste.

Al! takega Prileščana ni bilo, da bi se bil predznil Sodnikove vabiti pod svojo streho. Tudi Koren ne, ki je zdaj pristopil k mozem. Vendar se naspotijo čez nekaj časa vsi proti njegovi hiši: Sodnik s Korenom, Valentin in duhovni gospod, ki ga je bil Sodnik povabil na kosilo. Drugo Sodnikova družina je pozneje prišla v Korenovo hišo, kakor je bilo zgovorjeno.

Kako so gledala dekleta lepega Valentina, ki je tako moško stopal na strani duhovnega gospoda! Vse je kazalo, da je mladi gospod prišel iz velikega mesta. Kako okusno je bil napravljen! Vaški krojač je radovedno ogledoval njegovo suknjo, ali bi pač znal on tako narediti? Čevljar se je čudil njegovemu elegantnemu obutalu, ki je bilo tako lepo po nogi ustvarjeno;

zdaj mož ve, kako se mu dela! Valentin se ne za krojača, ne za čevljarja, ali kar se tiče deklet, ne more tega reči. Prav radovedno je nekako predzno jih doval. Z obličja in pogleda vedenja se mu je Jaz sem pač viden lepih gospodičen, razvjen se dar za silo tudi te niso dejal. Ti pa oni je cel pomežiknil, in ko bi očeta in duhovnega gospoda, kaj bi se bilo zgodilo. Tu ne smemo pozabiti kih starih znancev. Tudi jev Anton je bil prišel srečilo se mu je, da se je sešel s Sodnikovo Ano, sprehajala z materjo po Govoriti ni mogel ž njo, dar ji je nekaj v roki nihče ni videl, kaj. Zaplo prestreže in moral je. Da ni bilo brez Nosana, imeje samo ob sebi; nam ni treba praviti, kaj doval; njega ni bilo biti. Pošteni Seljan je nes za deset let mlajši, tako se je bil ovelil. No bi ne bil šel mož k njo ko bi ga bil tudi kdo nes je moral biti pri svoci, taka priložnost je re (Dolje prihodnosti)

Farmers Poultry
Vogal SUPERIOR in E.
KOKOSI, RACE, GOSPO
PURMANI IN JALCA
Prodajamo na debelo za
in priredbe.

OGLAŠAJTE V
"ENAKOPRAVNOST"

"THAT LITTLE GAME" Inter-nat'l Cartoon Co., N.Y.—By B. Link

BIG CHIEF WAHOO

by SAUNDERS and WOGGON

